

ukeblikk **FINANSKRISE:** En uferdig bygning speiler seg i vannet i Marbella, nær Malaga i Sør-Spania. Krise i eiendomsmarkedet, konkurser og stor arbeidsledighet har ført til stor forsiktighet og nesten stillstand i omsetning av boliger.

FOTO: JON NAZCA, REUTERS

1500 gram

PRIORITERING AV Knappe ressurser er et viktig begrep i offentlig sektor. Begrensede midler gjør at man må foreta valg mellom ulike goder og tjenester. Helsetjenester er en av de viktigste og vanskeligste arenaene for prioriteringer. En ønsker selvsagt å gi mest og best mulig behandling til alle pasienter, men budsjettbegrensninger medfører – naturlig nok – at en også her må gjøre prioriteringer. Mange land har betydelig strammere helsebudsjetter enn Norge og må derfor gjøre tøffere prioriteringer.

ET AV DE MEST RESSURSKREVEN-DE helsetilbudene er behandling og oppfølging av for tidlig fødte barn. USA og Chile – som sammenlignet med Norge har begrensede offentlige helsetilbud – har valgt å prioritere ekstra behandling og oppfølging til barn med fødselsvekt under 1500 gram. Også i Norge er fødselsvekt under 1500 gram et av de vik-

tigste kriteriene for å slå på alle alarmer. Grensen på 1500 gram kommer fra Verdens Helse Organisasjons definisjon på barn født med veldig lav fødselsvekt, og det er ikke klart at barn som veier for eksempel 1450 gram trenger mer behandling enn de som veier 1550 gram. Grunnen til å bruke denne grensen er at man må prioritere ressurser.

NYERE STUDIER fra disse tre landene viser at behandling som kuvøse, ekstra mattilskudd og lungebehandling reduserer spedbarnsdødelighet. Studiene isolerer effekten av behand-

ling ved å sammenligne barn født rett under 1500 gram, for eksempel barn født mellom 1450 og 1499 gram, med barn født mellom 1500 og 1550 gram. Siden de veier omtrent det samme er det ingen andre forskjeller mellom barna, for eksempel er mødrene like gamle og har samme lengde og type utdanning. Den eneste forskjellen er dermed at de rett under 1500 gram i snitt får mer behandling og oppfølging. I studien fra Chile viser forskerne at 9 av 100 barn med fødselsvekt rett under 1500 gram døde innen de fylte ett år, mens 11 av 100 barn med fød-

selsvekt rett over 1500 gram døde i samme periode.

BEDRE BEHANDLING rett etter fødselen, for eksempel økt oksygentilførsel de første dagene, kan hjelpe utviklingen av hjernen og på den måten også ha positive langsiktige effekter. I en studie jeg har gjort sammen med forskere fra USA ser vi på langtidseffektene i Chile og Norge. Vi finner at både norske og chilenske barn med fødselsvekt rett under 1500 gram gjør det bedre på skolen enn barn med fødselsvekt rett over 1500 gram. Barn rett under 1500 gram i Norge

får for eksempel i snitt 4.2 på eksamen etter ungdomsskolen, mens barn rett over 1500 gram i snitt får 4.0. Det kan hende at foreldre og skoler bruker mer tid og ressurser på barn født rett over 1500 gram, fordi disse ikke fikk behandlingen ved fødselen, men studien viser for eksempel ingen forskjell i foreldres tid med barn, foreldres inntekt, om barn går i barnehage eller på privatskoler. Dette tilsier at effekten kommer fra ulik behandling rett etter fødselen heller enn tiltak senere i barnas liv.

BEHANDLING AV BARN med veldig lav fødselsvekt reduserer spedbarnsdødelighet. For både Norge og Chile, land med meget ulike institusjoner, finner vi også positive effekter på barns skoleprestasjoner. Selv om behandling av fortidligfødte barn er kostbart bør derfor flere land, innenfor sine rammer, prioritere behandling og oppfølging av for tidlig fødte barn.

økonomi på søndag

Dagens gjesteskribent er **Katrine Løken**. Hun er forsker ved institutt for økonomi på UiB.

Thorstein Selvik

Siren Sundland

Ola Grytten

Janne Vangen Solheim

Gunnar Torgersen

Katrine Løken